

REGÉLŐ.

Pesten csütörtökön februar. 7^{kén} 1839.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyhen képekkel 5 ft. boritéktalanul; postán 6 ft. pengőben Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p.p.

ELBESZÉLÉS.

B o s z ú - s z i k l a .

I.

Kéklő bércek tövében, a' Karpatokon innen, két kecses tájú helység áll egymással határban; hajdan két rokon szívű barát, jóltevő birtokos, hadban királyi hű apród, békében boldog atyáknak tulajdonai.

*

*

*

Némaság jegyzé-el, nyugalom ölelé-át az egész természetet; de a' kéklő hegyek tövében álló kecses tájú helység tornyából szivrázólag kongott egy harang, zavarván a' viszhangra kényszerített bércki leány álmát. Földi lámpájával együtt minden teremtmény aludt már; de a' kecses tájú helység mécei, 's az ég millio lámpái nem alvának. A' harang mindegyre kongott; házi atyák szent könyvet olvastak bánatos áhitattal, 's családok nagyjai ég felé szegzett szemekkel, a' kisdedek ezeknek áhitatjokra tapadva, hal-kan utánozák a' szent ígéket, 's a' térdeplő sereg mindegyre szent elragadtatásban maradt.

Miért e' sziv-döbrentő tünemény? Ah! amott egy lak fölött, honnan naponként szállongtak-ki jótevőség angyalai — két rokon szívű barátot válásra intve — enyészet lebeg. — A' harang mindegyre hangzik; a' térdeplő sereg mindegyre szent elragadtatásban van: de még sincs irgalom, — az enyészet angyala lejebb lebeg.

Kéz kézbe szorul most. — „Fiút istened 's nőd ada — mond a' küzdő — leányt én, 's te atya légy; egymáséi — jól megértsd — ha a' teremő úgy akarja.“ — A' harang elnémult; az áhitatos seregek szétozlottak, mert a' rokon barátság földi kötele elszakadt.

II.

Atyja lön Lángfi a' három évű Irmának, 's mig ezt hölgye gyöngéd szerelemmel ápolá, reményteljes Béláját ő már korán Istenre, hazára, királyra eszmélteté, 's édes éldeletű volt azon boldog képzetű jövőndő, mellybe előre helyezé gyöngé nővendégeit a' kegyes pár.

Zavartalan multak hetek, hónapok; — o miért nem évek is?! Hisz' a' boldogságbul évek is csak perczeknek tetszenek! Repül az öröm; ólom-lábakon megy a' keserv-idő; — vagy talán jobb, ha az öröm csirája korán kiszakasztatik szivünkéből, hogy később mélyen hatott gyökere által vad fájdalmat ne okozzon.

A' forrón szeretett növendék, a' reményteljes Béla, nincs többé; nem szülői karokon fásult-meg; nem mutatkozhaték körülszülői ipar; nem áradozhatott szülői köny-özön a' megfagyott tagokon; mert ő nyomnélküli léptekkel tűnt-el; 's bár a' forró szeretet kunyhókat 's palotákat, völgyi bokrokat 's ormi rengetegeket egyiránt felkeresett: iparának bére még is kinzó bizonytalanság leve. Hijába keresé a' dadogó Irma is ártatlansága kortársát: sirva hívogató szavai néma termekbe veszének. }

Bús evődésben mult hetek után mennyköves láng világította valódisággá a' parány-reményű bizonytalanságot, és a' hegedő seb kettős fájdalommal szakadt-fel. Hirnök jöve messze kéklő erdőből. „Pihenve ült — monda ez — a' fáradt vadász hömpölygő folyam partján, merőn nézván az egymást üző habokra, mint életünk eleven képeire, midőn azok közt valami fennlebegőt pillantam meg. Kutyával partra szállitá, és az — fájdalom! — élet nélküli kis gyermek volt, kit lakához vivén, egyszerű de luzgó szertartással temetett-el. Rejtélyes lakához pedig csak most érvén-el azon hír, miként ez eltűnt magzat után a' fájdalmas szülők kesergnek: fenn-maradt ruháit, mint történet-tanukat, kérdőképp' küldi általam.“

Az anyai köny-özön többé nem érzéketlen poron, hanem a' habáldozattá lett magzat ruháin áradozott. „Pompás hamvház, rideg sirbolt — sohajt az atya — mindegy a' hamvadónak; — mindegyikben enyészet az ur; — de hogy a' kedves magzat ravatalját mérges vadak ne üvölsék körül, pompás hamvház nyiljon befogadására.“ — Lángfi udvarában gyászpompa tartaték; a' kéklő bérceken tul, Bertavi kényurnál pedig három setét lény kedvére dorbézolt, kaczagván egy ittas kis gyermek tántorgó léptein. — Livornóban ugyan ekkor egy még e' korig zajtalan lakban szokot-

lan vigalom tartatott egy örömittas férjnek elnöksége alatt, száz éljenekkel üdvözöltetvén a' nyájas nő keblére simuló kisded.

III.

Évek multak, szép emlékeket hagyva gyenge Irmán, kinek ritka tulajdonai versent fejlődtek bájalakja kellemeivel. Leszakasztá a' gondos szülői kéz minden év virágát, hogy idővel érdemkoszorút köthessenek. Bertavinál is erősödik már a' kis gyermek; nagyobb adag kell már a' szeszből, hogy tántorgó léptein kacag-hassanak; tegezzel járja már apja udvarát, 's zajosan tör-ki öröme, ha a' jól talált vérző eb fájdalmas nyivogással viszi nyil-vesz-szejét.

Livornóban a' vigalom koronként megújul, 's mint napsugarak gyújtó-üveg tüzhelyére, úgy gyűlvén vigalmas társak az örömittas férjhez, népesebb lármásabb lön. A' szelid nő bájos fijával elvonódott a' zajos körből, 's vészfellegeket látván belőle, maguk felett tornyozandókat, felgyomolyodni, esdekle kis Alfonzójával férje előtt a' felhagyásért. Az esdeklés sükeretlen volta ismételt pazar fényű lakmározásban nyilvánított; titkos összegyűlések is történtek, melyek lázadással vádoltatván, sokan fogságra hurczoltattak; nehányon elillanhattak, kik közül volt a' vagyonát muló kéjnek feláldozott atya is.

IV.

Kéklő bércek alatt, a' Karpatokon innen, minden ajak egy égi jóságú földi angyalt emleget; mert új élet fakad, merre megy, nyomán. Ha Isten házában jelenik-meg, az orgona sipjai bájlóbban hangzanak, a' halandó szívek fentebb dobognak; könyörgésbe foglaltatik ő is; szóval az egész gyülekezet buzgóbb lesz. Ha népének vidor körébe lép, az öregek évek számát felejtve megifjodnak; kétszeresen érezvén koruk édességét az ifjak, látván az erény dicső kép-mását: ártatlan örömbe merülnek, szeplőtlen erkölcsre határozódnak; szóval az egész kör élénkebb, egyenesebb célzatú lesz. Jelenlétében a' kór fájdalma enyhül; a' halál félelme kisebbül; áldásával járják kéklő bércz vidékét segéd-botú nyomorultak; rajta tanyázó figyelem 's édes vágytól gyuladóz szerelmi lobra sok főrangú nemesi ifjú; termeit az ujan érkezett művész is többi felett kitünőleg színezi, 's virágait napról napra csudás előmenetellel ápolja. — 'S ki az az ég kedveltje, kit halandói figyelem illy kitünőleg környez, ki felett a' különben lengeteg, becsültetés,

ágazat nélküli egységben terjed-el? Ki volna más mint a' tizenhat évű szép Irma, kit bölcs atya 's gyengéd szerelmű édes anyja képzett illyenné!

(Folytatása következik.)

ORSZÁG 'S NÉPISMERTETÉS.

Trencsin vármegye.

(Folytatása.)

Budetintől csak egy óranegyednyire esik Zsolna, hajdan nevezetes, 's több királytól kapott szabadalmakkal, — de századok előtti építésre mutató szabadalmazott m.város, mely virágkorát Thurzó György idejében élé, mikor — a' protestansokat annyira pártoló e' nádor itt papi gyülekezetet tartá, mellyen sok külföldi tudós is jelent-meg. — Agostai hitvallású iskolákkal, sajtó, 's egyéb intézetekkel diszeskedett akkor e' város, 's egyszersmind superintendensi lakhely is volt. Az itt készített kék posztó maig is dicsértetik. A' Szelepcsényi primás által hajdan alapított Jesuita lakban, a' most nagy költséggel 's czélszerűleg megújított nagy épületben jelenleg egy nevelő intézet van, (melylyel a' csak nem rég dicsőült Vurum József, nyitrai püspök 1833dik évben örökölté nevét,) hol vallás- és nem-különbség nélkül ingyen tanítva nevelnek jelenleg 32 fiú, 's 15 leány, összesen 47 e' megyebeli árvát, kik tulajdonuk — nemük — 's hajlamukhoz alkalmazott tudomány — mű — muzsika 's egyéb hasznos tanulmányokban oktattatnak, 's mondhatom, alig lehet megindítóbb valami, mint ezen intézet egy szemlélén jelenléte. Szívemelő itt látni, miként játszik a' zsengekorú fiúcska hangszerén, midőn egy másik, ki nyomasztó körülményei között egyébként teremtesi céljától megfogott vala fosztatni, itt elmebeli kitűnő tehetségeinek szép jeleit adja — — midőn a' nyomor száz oldalú rosz következményiből kiragadott leányka itt női szép munkáit mutatja-elő! — illyeket, mondom, látva lehetlen, hogy velem együtt ekként ne sohajtson-fel a' néző: Édes hazám! vajha minden megyédben ne csak ohajtának, de létesítenék is illy dicső intézetet!! — — Az itt még mécsként pislogó gymnasiumot a' szent Ferencziek tanítják. — Van postahivatal is. *)

Mielőtt Zsolnától feljebb mennénk — térjünk-el a' délre tároló nagy rajeczi völgyre, mellyet a' hegyekből számtalan ágbán

*) A' Trencsinből most érkezettektil hitelesen tudom, hogy már Zsolnán casino létezik a' derék Marczibányi Antal, megyei első alispán elnöksége alatt; 's így valósult a' leírás elején tett jóslatom.

HAZAI HIRLELŐ.

Gyász-hir. — Bécsben jan. 24-dikén halt-meg, szélütésből, élete 50-dik évében m. Futaki gróf Hadik Fridrik ur, cs. k. aranykulosos 's hadseregi kapitán, ő nagysága.

Gyász-hir Szolnokból. — Mult jan. 23-kán fogadta az öröklét keblébe néhai tek. Malczér Péter só-árnok ur özvegyét, született Meszlényi Marton Terézia asszonyt, a' szó legszorosb, sokat jelentő, értelmében egy igazán keresztény nemes asszonyságot. — Két nappal utóbb sokak áldásaitól 's áldozatul hulló könyesepeitől kísértetett a' sir-gödörbe. De fel lesz sok éven keresztül kedves emléke annak, kinek nemes keble, az élet bajaival küszködőkön szánakozó, segítő szíve a' mennyi ismerőst, annyi tiszteltőt nyert-meg részére. Siratja elhunytát lelke mélyéből szerette testvére Anna, tek. Bogyóné asszonyság; siratják barátnei az egyenes lelkű, kedves társalgását; de hányak szemeiből sajgott-ki könyeket amaz emberiség iránti könyörület, melly többi erénye közt leginkább tündökle, tapasztaltuk mi, kik tisztos, sokaktól környezett siroltatásán szomorú érzéssel jelen voltunk. — Áldás, béke a' közösen tiszteltnek hamvaira!

PESTI VIZSGÁLÓ.

H i r s z e k r é n y.

Ujság! ujság! — mint bizonyost beszélük, hogy a' „hét választó-hoz“ czimzett fogadó és a' mellette álló de hozzá tartozó kisebb ház ujan fog építtetni, 's megszünend fogadó lenni; a' boltok bérlőinek (mint hirtelők) már fel is mondtak. — Ő cs. kir. föntségénél, a' nádor főherczegnél, jan. 31-re udvari bál vala kijelelve, melly azonban továbbra halasztatott. — Magyar színházunknál a' „báléj“ és „zsidó hölgy“ dalművek szorgalmasan tanultnak. — Furesa! A' Jelenkor társalkodója idei 7-ik számában „Isteni gondviselés“ czim alatt, mint magyar országon törtéttet, ugyan azon eseményt közli, mellyet Regélőnk még mult évi 24-dik számában „ki másnak vermet és, maga esik bele“ czim alatt, mint francia országban törtéttet közlött. — Febr. 3-kán végző-el m. b. Wenkheim László ur igen érdekes fogadási lovaglását. Fogadott t. i. hogy tizen négy napig ugyan azon egy lovon (tehát 7-szer ide, 7-szer oda) Pestről egy nap Hortra (Heves megyében), más nap innen vissza lovagol. Fogadását, léptetve, szerencsésen végezte 's megnyerte. — A' nemzeti casinóban, Pesten, láthatni jelenleg 3 érdekes 's esinos billikomot. A' két kisebbik egészen ezüst. Egyikén e' felirat: „Az agarrászó társaság a' legjobb agárnak 1839-ik évben Kőcseron.“ — Másikon, a' kisebbiken: „Br. Wenkheim László a' legnemesebb és legszebb agárnak 1839-dik évben Kőcseron.“ — A' 3-dik, óriási, aranyzott billikomot idei löversenydíj adja a' gr. Széchenyi család. Rajta áll ennek czimere 's e' fölirat: „A' kétes pályán nemesen megívni dicsőség.“ Kisfaludy K. — Pesten a' Duna partján febr. 3-kán kezdék-meg ama 3 ölnyi szélességű töltésnek csinálását, melly a' talán történhető Duna-áradás ellen Pest városát védje. — Váczon mult hó 17-ének déli óráiban, a' város serházának száritójában tűz ütött-ki, 's csak nagy ügygyel bajjal nyomathatott-el, miután 50—60

kila árpát 's több, a' mesterséghez kíváncsi eszközöket megemésztett. — Esztergamban lefolyt januariusunk napjaiban ég 's lég különösen üzte játkát. Az ég majd derült volt, majd ismét sötét borúk lebegtek homlokán; egyszer reggel nyugoton szép szivárványt, máskor éjjel öt holdat tüntetett előnkbe; ismét más éjszakán dörgött. A' lég szintén illy változékony. Ugyan azon egy napon langyos szellő, fagy, sár és jéggel kedveskedett. 27-kén sán-utra virradtak a' minden szükség mellett is elég vígan lakodalmazó 's farsangoló lakosok. Ugyan ez nap délutánján pompás szánkázás tartatott a' hó-köpnöyeges utszákon. — Még e' hónapban Ole Bullt, a' második Paganinit, várják Bécsbe. — Szent Pétervárat a' Taglioni táncszíniészné jutalmaul adatott „zigányzó“ című táncjáték egy estve 50.000 rubelt jövedelmezett. Illy csekélységért már csak lehet egy estét átugrálni. — Parisban a' „folies dramatiques“ színpadon „Bayaderes de Pithievers“ című bohózat folyvást nagy szerencsével adatik. — Havreban egy órási legény feltalálta módját, mint kellessék az órát úgy készíteni, hogy a' dámaóra esztendőben csak egyszer, férjfi-óra minden három, fali minden 20, 's végre a' torony-óra minden 28-ik évben egyszer huzattassék-fel. Konstantinápol és Galata között Horeau Hector francia mérnök terve szerint több íven nyugvandó függő-híd fog építtetni. FÜLHEGYI.

KÜLÖNFÉLE.

„A' jó tanács drága portéka“ — szokták mondani; és még is, ha valaki barátjával meghasonlani akar, adjon neki csak tanácsot. — Akarod tudni, miképp' szabadulhatsz kedvesedtől? Adj neki jó tanácsot. — Vagy ha a' kegyencz pártolójának kegyét akarja eljátszani? Adjon neki tanácsot. — Darázs-fészekbe akar a' recensens nyulni? Adjon a' színészeknek tanácsot. — Szóval, ki gyűlöltetni, üldöztetni, kerültetni 's megvettetni akar, csak álljon elő tanácsával, 's célját érte. — Két dámának barátsága, melly pedig rendíthetlen sziklára épültnek látszék, következőleg bomlott-fel. — „Édes barátném! úgy látszik, neked a' tánczhoz sem termeted sem gráciád nincs. Azért, ha tanácsommal élni akarnál, azt javalnám, ne tánczolj!“ — A' figyelmeztetett ezen őszinteségnek példája természetesen megindítá, 's következőleg felelt: „Édesem! tanácsoddal nagyon leköteleztél; a' szolgálat viszonzószolgálatot vár. Én tehát, nyíltan szölvén, azt tanácslanám, hagyj-fel az énekléssel; mert hangod a' felsőbb cordákban igen hasonlít a' macskák melodiai nyávogásához!“ — Egyik sem követte barátinja tanácsát; egyik tánczolt, másik énekelt, mint az előtt; de ha összejöttek, vasvillaként sebző tekintet löveltek egymásra!

Mars kisasszony gyémántjai Parisban. Igaz-e, mit Mars színész nő gyémántjairól és ékszeréről beszélnek, vagy csak nagyobbított hír, bizonytalan: de ha való, hogy ékszere olly becses, mint hirdetik, úgy egy fejedelemnek kincsei sem bírhatnának több vonzó erővel az enyves ujjakra nézve, mint e' színpadi művész nő gyémántjai. E' ritka vonzódást azonban, mellynek következtében az ékszerekhez juthatást már több enyves ujjú megkísérté, ön magának tulajdonítsa. Csak minapában mondá egy rendőr-tisztnek: „Ha szabad tetszésemre hagyatnék még egyszer 16 évesnek lennem, és azért gyémántjaimtól megválnom, vagy e' pillanatban 10 évvel megkoro-

sodni és gyémántaim birtokában maradhatni; minden gondolkozás nélkül az utósót vilástanám. Mennyire becsülné az ékszerész (juvelier) gyémántaimat, nem tudom: annyi azonban való, hogy részemről nem adnám egy millióért. Van egy 180 karat nehézségű rózsaszín brillant-kereszt közöttük. Ezért Josephina császárné egykor 80.000 frankot ígért, 's lelkemre, uram! ez még nem legbecsesebb tárgy ékszereim között. Ha diademomról szólok, oly uradalmat értek alatta, mely sok grófsággal felér.“ — Más nap következő tartalmú névtelen levelet kapott: „Paris tolvajai ismerik Mars k. a. gyémántjainak értékét, és birtokukba fogják keríteni, ha minden rendőr Argussá változnék is.“

EMLEKMONDÁS.

E m l é k.

Édes a' lefolytak álma,
Bár miként röpült az el,
Hogyha békepartra szállva,
És ohajtott célt találva,
Pályabér egy hű kebel.

Ah! de édesb tán, ha távol
Sorsunk bármi messze hiv;
Emlékében híven ápol,
És magának visszabájlol,
Hű barát, 's egy angyal-szív.

BOROSS (Részvét Gyöngyei.)

Művész. — Földi zavar közepett tisztán folydogál a' művész élete, 's bár az indulat lánghullámai dagadnak is, hattyúként lebeg a' zajló habokon; mert a' vadság dölfein játszva győz a' szépnék fensége.

KISFALUDY KÁROLY után —

Nemes szív. — Ki a' jelest, jót, nemest látja, 's néma marad, — bizonynyal irigy az. A' nemes szív ugyan ön magának elég bére levén, bár semmi köz tiszteletet ne kívájon is, de hiszen a' magyart dicséret gyulasztja, dicsőség indítja: a' nemesen verő szív pedig boldogságot érez, ha a' nemzet oltárán tömjénezhet.

K. MAJTHÉNYI után K. H. K. J.

Észmorzsák. — Vannak emberek, kik nem tudják eléggé méltánylani lényöket, 's vannak, kik túlbecsülik. Az első csüggedelem — az utóbbi gögnek tavasza; mindkettő megannyi vétkek kútfeje.

Szívtelen tudományos fő, ha a' hét bölcsnek eszével bírna is, csupa száraz rózsza illat nélkül.

HÁBOR N. Enyedről.

Szórejtvény.

Pórnépnek kezein gyakran forog évszakazonként
Hasznos egészem, mely eszköze műveinek.
Elsőmet hagyd-el, 's nevezendesz földi barátot.
Hübb védet nem lelsz itt a' világi körön.

BELLAÁGH JÓZSEF.

Előbbirejtvény: SÖMÖR, CSÖMÖR 's a' t.

Szerkezi Mátray Gábor, halpiacson alul, a' Duna partján. 114. sz. a.

Nyomatja Trattner-Károlyi, uri utsza 612.